

ПРАЦЯ

ОДИНОКА УКРАЇНСЬКА ЧАСОПИСЬ У БРАЗИЛІЇ

Виходить кожного четверга о 8-й год. рано.

ВИДАЄ: ВИДАВНИЧА СПІЛКА.

„ПРАЦЯ“

Український просвітно-економічний тижневик у Бразилії.

ПЕРЕДПЛАТА У БРАЗИЛІЇ:

Річно 8\$ піврічно 5\$
 Для Галичини 2.50 дол.
 Для України 2.50 дол.
 Для п. Америки 2.50 дол.
 Для Канади 2.50 дол.
 Для Аргентини 6 пез.

„PRACIA“

Jornal semanal para os Ukraínos no Brazil.
 Publica-se em Prudentópolis às Quintas Feiras

Дрібні оголошення по 100 рс. від стиха. Більші по 200 рс. За всякі оголошення платить ся з гори.

PRACIA

Prudentópolis — Parana

Ми України! до своєю
 В час е сила Козаків!

Не розлучать нас ні море,
 Ні межі чужих країв. Гимн ам. Укр.

ПОЗІР!

Українці в Бразилії уважайте, що дня 7—8—9 липня з'їзд український в Дорізоні. Для того кожда оселя повинна зійтись, та вибрати делегата на сей з'їзд. Делегата вибирати потреба свідомого Українця.

СВІТЛА І ТІНІ.

IV.

І що треба робити? якою має бути наша праця?

Зійдемося всі разом, то й обміркуємо це питання. Тепер я намічу тільки загальні контури цього великого діла так, як я зрозумів його, іздячи по наших оселях, придивляючися і прислухуючися до всего, і роздумуючи над баченим і чути.

Перш усього треба організувати нашу еміграцію в одну дисципліновану громаду, щоб кождий член вважав себе частинок цієї громади і почував за собою силу десятків тисяч, а рівночасно відчував свій горожанський обовязок і відповідальність за свої вчинки, щоб кожда оселя не жила своїм життям, не йшла на помацьки, а мала ясно витичену мету, поступала по вказівкам, які випрацювала спільна воля і спільний розум за галу.

Загал. випрацюючи...

ся дуже кождий той, хто відкидає в засаді виховуюче значінне церкви. Церков обмотує невидимими ниточками совість кожного з нас і ми навіть не припускаємо, як дуже стоїть кождий з нас під її впливом, якими глибокими бороздами врився в наш характер плуг церковних сівачів, і не припускаємо, як дуже одичилиб ми без євангельської науки. А головно молодіж, яка не виробила ще в собі характеру, не має відповідного почуття відповідальности, не має розуміння своєї суспільної, горожанської гідности.

З цього не виходить, що духовенство має бути самотнім нашим поведатором у цілому нашому суспільному життю. Ні, воно має бути одним з чинників нашого виховання і поруч інших провідників має працювати в гармонії з ними над вихованням суспільства, не може бути відсуненим від участі в громадянському життю. Тим більше тут на еміграції, де провідни-

Це зрозумів врешті і український міністер Огієнко, ректор кам'янецького університету, а вкінці творці „української народної партії“ під проводом Богуна.

Церков і школа це два найважливіші виховуючі чинники загалу і тому в школі повинен поруч учителя працювати і священник — в повній гармонії, один другого доповнюючи і взаїмно собі помагаючи.

Сама церков без школи свого завдання виховуючого не виконить вповні і тому ми ніколи не будемо говорити забагато, вмовляючи в кожного все і всюди потребу школи і то школи національної. І тому і Митрополіт, об'їздячи оселі і переводячи канонічну візитацію церков, рівночасно звертав увагу на школу і підкреслював на кожному кроці її потребу. І головним завданням організації, яку маємо на меті, є праця над створенням доброї нашої школи з відповідними вчителями, і праця над тим, щоб ніодна наша дитина не виросла без шкільного виховання. Поруч школи для дітей мусять працювати школа для старших, а цією школою, попри курси для неграмотних, є товариства, читальні, з доповнюючими курсами, з викладами, театральними виставами, співацькими гуртками і др.

Сього роду організаціями ми не тільки доповнимо недостачі освіти старшого покоління, не тільки дамо йому розривку і забутте жит-

з жебраниною, з якою є получене кожде громадянське діло, будова кождої народної інституції, і яка викликає тільки нехить або що найменше байдужність загалу. Треба зробити так, щоб загал ні одиниця навіть не відчули цього тягару. А це осягнемо через зорганізованне нашого капіталу дорогою кооперативи.

В нинішних часах капіталізму і висмоктування загалу одиницями кооперативи стала головною зброєю в боротьбі з загальною нуждою і в Європі всі найбідніші верстви воюють цією зброєю. І нехай не думає наш дрібний підприємець, наш склепар, що акція в цьому напрямі серед нашої еміграції обертає своє вістре проти нього: навпаки, вона його підтримує і визволяє з кігтів дрібних капіталістів, які обмотали його павутинням своєї хитрости і доводять його до руїни або в найкращому випадку до мізерного животіння.

Думаю над тим, як сильно підкріпилиб ми наших купців, творячи поважну гуртівню, що заосмотрювалаб у всі потрібні товари наші венди, які сьогодні є в дійсно-сти тільки філіями більших чужих фірм! І як рівночасно помоглиб ми нашій загальній справі, добуваючи нашими фінансовими операціями капітал для будування нашого культурного життя! І як врешті прийшлиб у пригоді нашим безрадним хліборобам, котрі не зна-

ти нашу еміграцію в одну здійснену пліновану громаду, щоб кожний член вважав себе частинок цієї громади і почував за собою силу десятків тисяч, а рівночасно відчував свій горожанський обов'язок і відповідальність за свої вчинки, щоб кожда оселя не жила своїм життям, не йшла на помацьки, а мала ясно витичену мету, поступала по вказівкам, які випрацювала спільна воля і спільний розум загалу.

Загал, випрацювуючи ці обов'язуючі усі норми громадянського життя, мусить руководитися одною засадою: уморальненне загалу. Бо тільки моральна суспільність є здійсною до великого, тільки в такій суспільності є почуття відповідальності, тільки така суспільність розуміє свій суспільний обов'язок, відчуває лучність одиниці з загалом і має зрозуміння, що нечесне діло одиниці падає ганьбою на цілий загал. Без вироблення характерності ми не створимо ніколи чогось великого. І тому помиляється

З цього не виходить, що духовенство має бути самотнім нашим поводителем у цілому нашому суспільному життю. Ні, воно має бути одним з чинників нашого виховання і поруч інших провідників має працювати в гармонії з ними над вихованням суспільства, не може бути відсуненим від участі в громадянському життю. Тим більше тут на еміграції, де провідників так мало, де погубних впливів така сила. Це зрозумів творець об'єднаної Італії, мозок визвольних змагань італійського народу в середині минулого століття, безсмертний Мацціні, котрому Італія завдячує своє визволення. Це зрозуміли також італійські політичні провідники, творячи перед трьома літами „італійську народну партію“, в якій поруч себе працюють над об'єднанням занархізованого і здеморалізованого італійського суспільства духовні, професори університетів, адвокати селяне і робітники.

дитина не виростає без шкільного виховання. Поруч школи для дітей мусять працювати школа для старших, а цією школою, попри курси для неграмотних, є товариства, читальні, з доповнюючими курсами, з викладами, театральними виставами, співацькими гуртками і др.

Сього роду організаціями ми не тільки доповнимо недостачі освіти старшого покоління, не тільки дамо йому розривку і забудете життєвих злиднів тут на чужині, але й дамо йому відчути на кожному кроці, що воно українське і не допустимо до дезерції згід українського прапора.

Однак, щоб намічену ціль досягнути, треба здобути народній капітал, треба все побудувати на основах багатства, яке було б спільним придбанням нашої еміграції; треба зробити так, щоб ні одиниця, ні загал не відчули важкого тягару, з яким є зв'язане виконання і переведення в діло повищеної програми. Час покінчити

чи поважну гуртвину, що заосмортювала б у всі потрібні товари наші венди, які сьогодні є в дійсності тільки філіями більших чужих фірм! І як рівночасно допомогли б ми нашій загальній справі, добуваючи нашими фінансовими операціями капітал для будівництва нашого культурного життя! І як врешті прийшли б у пригоді нашим безрадним хліборобам, котрі не знають, де примістити свої дрібні ощадності, щоб мати безпеку і якусь користь! — А воно так легко! Тільки схотіти.

Чи ми схочемо? Мусимо схотіти!
П. Карманський.

УКРАЇНСЬКА СПРАВА

Згода на прийняття західно-українського товариства Ліги Націй до міжнародної Унії.

Свого часу писали ми про заснування у Відні 20. 23. січня ц. р.

Анд. Чайківський

13)

Козацька помста

Оповідання з козацької старовини

(Дальше).

Та тільки те козацтво має бути без високої, панської старшини, без реєстра, щоб усі були вільні та рівні. А виправившись з Польщею можна-б і за Москву взятися...

Довго так балакали. Тепер ще холодно було спати на дворі.

Козаки постелили собі в першій печері. Другого дня, тільки на світ поблагословилось, Карпо з Максимом вже вирушили.

Старий покликав Остапа та й каже:

— Нам, синку, незабаром прийдеться розлучитися. Коли приїде сюди Максим з жінкою жити, ти поїдеш з своїм батьком на Січ. Про мене ти будь спокійний. Мої приймаки будуть мене доглядати добре. А тобі в світ треба, розуму вчинися, слави добувати...

— Хібаж мені діду, біля тебе недобре? — говорив замучений Остап. Хай живуть тут і Максим з жінкою, я їм не репняти не буду.

— Не в тім діло. Тут могло-б жити

двадцятьох людей, і не були-б голодні, та тобі годі тут сидіти. Поїдеш з батьком на Січ, так мусить бути для твого добра. Ми більше не побачимось. Згадуй мене в молитві, бо до тебе щирий був і дуже тебе люблю.

Остап став плакати, обнімаючи діда за шию:

— Дідусю не проганяй мене від себе.

— Я не проганяю, а так мусить бути. Ти маєш бути козаком а не свинчасом. Не в лісі тобі вікувати, а серед світу широкого, для України треба щось зробити, бо се святий обов'язок кожного. Я вже не піду, своє відслужив. Тепер саме твоя черга. Так воно, дорога дитино, для України так треба чуєш? А там на широкому світі, не дай заманитися спокусам сатани, не злящися, не змосковися, не дай панам заманитися на дочесті й багатства, а служи вірно своєму народові, тій бідній нелиці Україні, розшарпаній на шматки, пам'ятай, що лицей тобі брат, хто твоєю мовою говорить, однаково з тобою Богові молитися; той тобі брат, хто не пан, чи він польський, чи московський, чи козацький. А коли так житимеш, будеш щасливий, а я зможу буду тебе благословляти. Пам'ятай Остапе, що коли-б ти відступив від свого мого заповіту то, я хоч як тебе люблю, прокляну тебе, як Каїна. Так, моя дитино, любя, — ну, обніми мене

кріпко й не протисяж моїй волі, бо така й Божа воля. Мию й так не довго потішився-б ти... в мене кожний день дарований... не довго вже того віку — ну, не плач...

Вони обоє заходилися порядкувати першу печеру для прийняття молодих. Остап заспокоївся і приготувався до свого від'їзду.

Минуло з того часу два тижні. По зимі й сліду не стало. Усе зазеленіло, замалось, мов у раю. Старий з весною прийшов трохи до себе.

Над'їхали сподівані гості на трьох конях. На однім сиділа гарна чорнобрива молодиця Ганна.

Старий не знав, що робити з радістю. Поцілував усіх та й повів у хагу. Молодиця цікаво до нього придивлялася. Вона була сирота, не було їй за ким тужити, жалувати. Старого полюбила вона відразу, їй тут дуже подобалося, тому що тут було захистно. Трохи налякалася переходячи печерою над потоком, але се скоро минулося. Їй здавалося, що йде до неба, а вона понала в рай...

VIII.

Третього дня після того держав Максим перед печерою пару осідланих коней а старий Охрім держав в обіймах Остапа й плакав. В його серце крізьвицею облівалось, коли прощався з своїм любим

хлопцем Карпо стояв збоку й собі втирає сльози.

— Нічого вічного на світі, заговорив старий, пускаючи Остапа, Щаслива вам дорога, Боже вас благослови! Пішли.

Старий хрестив їх, поки не сховалися за кущами ліщини. Максим відвів їх аж до печери.

— Прощай, побратиме! прощай!

Обнялись обоє сердечно. Максим поцілував ще хлопця й вони пішли в печеру.

На дорогу вирядив старий обох мов на весілля. Поларував багату одягу й зброю. Та Остап такий сумний був, що сі подарунки його не займали.

В тій печері він не був ніколи. Йому аж страшно стало в тій пітьмі брести водою.

Вийшовши на світ божий, вони посідали на коней і їхали зразу на південь поки не здибали пригожого місця до перенрави. Тут перейшли на другий бік і опинилися в степу. Їхали мовчки. Остап такий був зайнятий недавньою минулістю, що ні на що не звертав уваги. По дорозі здибали руїну селищ і панських замків. Карпо пояснював йому, від чого се сталося. Козаки карали панів і руйнували замки. Пани відплачували тим, що палили, руйнували села...

Це вирвало увагу Остапа з задуми.

— А де-ж люди поцілися, що тут жили? — питає.

західно-українського товариства Лиги Націй, яке в Унії товариств Лиги Націй, що виступає поруч офіційального Союзу Народів в Женеві, малоб боронити прав українського народу у Східній Галичині, Волині і Холмщині, на Буковині і в чеській частині Угорщини.

В днях 19-21 квітня відбулася в Монахові у Німеччині сесія комісії Міжнародної Унії тов. Лиги Націй, в якій брали участь через своїх делегатів чисельні народи і за старанням д-ра Перфецького Унія згодилася прийняти у свій склад і наше західно-українське товариство так, що на загальній конференції Унії, яка малаб відбутися в червні у Празі, наше товариство може брати участь офіційно. Представники усіх народів заінтересувалися справою Сх. Галичини і поставилися до долі нашого народу дуже прихильно.

Більшевики господарять в київських церквах.

Більшевики обдирають київські церкви, забираючи з них дорогоцінності і історичні пам'ятки і обдираючи ікони. В одній київській Печерській Лаврі (монастир заснований ще за часів кн. Ярослава Мудрого з початком XI століття) забрано дотепер 2417 бриліантів, з котрих найменші важать по півтора, більша частина по 3—5 каратів, а деякі і по 9 каратів.

Справа Східної Галичини перед Найвищою Радою.

Агенція „Радор“ доносить з Генуї:

„Конгрегація експертів являється продовженням нарад в Генуї. В конференції візьмуть участь крім делегатів великої і малої антант нейтральних держав також правдоподібно і делегати Америки. На ній будуть обговорюватися тільки економічні справи. Справа Східної Галичини буде предложена до полагождення Найвищій Раді. При обговорюванні цієї справи Найвища Рада допустить до голосу делегатів Українців.“

Кари за конскрипцію.

Дня 15. мая ц. р. відбулася

дисциплінарної комісії в Варшаві. По переведенні дня 15. мая розправі, комісія признала слушність виводам оборонця гром. Михайла Присташа і орекла недопускаємість дисциплінарного поступування з причини вповнення конскрипційних аркушів.

Польська справедливість.

Дня 18. мая звільнено з тюрми при вул. Казимірівській »Бригідкр« студ. Гриця Михаця. Арештовано його ще в жовтні м. р. в Закопаному, де пробував на лічченню. Тяжко хорого доставлено до тюрми в Самборі а згодом у Львові. Мимо того, що був зовсім невинний, передержано його серед тих відносин, які панують у Бригідках, 7 місяців і шойво тепер випущено на волю і застановлено проти нього слідство.

Василя Коцка, який сидів у слідчій в'язниці від 1. мая 1920 р. до останніх днів, отже більше як рік (а якого співтовариш, Вірт і тов., проти яких відбулася судова розправа ще з початком квітня ц. р. і яких увільнено), випущено в рещті з в'язниці і слідство проти нього застановлено.

Як гуляє польська „валечносць“.

»Chwila« доносить: »Дня 19. мая переїздив через Делятин військовий транспорт, який тільки короткий час задержався, але й за цей час дався в знаки жидівському населенню, Натанови Гіршгон ножем обрізано бороду, почім забрано йому 9.000 м. Кремерови з Лапчина обрізано також бороду. В переїзді через Микуличин побили жовнірі 70-літнього старця Маєра Гайцлера, почім обрізали йому бороду, Гедале Маєра, який вантажив віз з дровами на стаційній рампі, нечаяно напали. По перешуканню кишень, хотіла обрізати йому бороду, а коли його жінка наробила крику, кинулися на неї і тяжко побили.“

Це лиш початок!

Польська справедливість

ки польських насильств в краю. Прети примусової віддачі майна виявляє українське населення Сх. Галичини такий рішучий опір, що ляцькі власти знову починають масові арештовання, як за часів злодійської конскрипції. Багато забудовань в оселях ляцьких колоністів: у Нижбірку, Чабарівці, Суходолі, Коцюбинцях, Васильківцях пов. Гусятин пущено з огнем.

Висадили в воздух залізничий міст.

На шляху Стрий-Болехів, а саме на ріці Стрий, вилетів значно великий залізничий міст у воздух. Була страшна детонація. Підозрівано, що се вчинок ворожих Польщі кругів. Ведеться слідство.

Пострілено команданта польського курія.

Команданта польського курія Радохонського в селі Петовій снятинського повіту. З листу, який вкинено до кімнати Радохонського виходить, що замах виконали Українці.

Відозва проти ляцької данини.

Проти ляцької данини розкинули в останніх днях українські емісарі (?) по цілій Галичині відозви. Тим, що заплатять данину на Польщу, загрожено самосудом громади.

Гринько Рос.

Гринько Рос, відомий ватажок партизанів, які минулого року палили фільварки ляцьких дідичів у Перемишлянщині, зорганізував в останніх тижнях велику „банду“ (біля 100 людей) на Покуття й нищить станиці польської державної жандармерії. Він взиває населення, щоби приставало до його повстанчої групи, яка признає тільки уряд Західно-Української Республіки й має на меті повалити польське пановання в Галичині. — Замітна річ, що Гринька Роса (козак галицької армії) польські жандарми приловили були вже два рази й посадили до тюрми в Бережанах, одначе його товариші викрали його обидва рази.

чекав сього суду і останніми часами напружив усі сили, щоб цей суд спонукати. Кожда його нота до Союзу Народів чи до Найвищої Ради кінчилася закликом: вирішуйте східно-галицьке питання. Уряд був свідомий цього, що повстання — поминувши вже факт, що воно переходить наші сили під сучасну хвилю існування мира між Польщею і Росією, і що воно скінчилося тільки новою масакрою нашого народу — він був свідомий і цього, що таке повстання Полякам як раз на руку. Вони закричали перед світом про нову небезпеку галицького большевизму і знов предложили свої услуги »пшемуржа цивілізації і охорони Європи« зажадалиб ціни за услуги — коштом поневолення нашої країни. Не дурно-ж вони в минулому році висилали петлюрівських недобитків на Україну, щоб нібито грозою нової війни Росії викликати в Європі новий страх і, щоб мати нагоду за ціну сповнювання своєї ролі жандарма Сх. Європи виторгувати ратифікованне рижського договору. Не дурно-ж вони збаламутили навіть частину нашої львівської молоді і ся молодь намагалася замінити Уряд Петрушевича новим краєвим урядом, котрий бувби більш активним. Уряд дра. Петрушевича, котрий має досвід числить з можливостями і дійсністю; не дається спровокувати на ніякі авантури, такий уряд для Поляків не вигідний і небезпечний. Для них бажаний уряд авантюристів, горячих голів. А що наш теперішній Уряд навіть не є і в супереч набожних бажань Поляків він є признаваний цілим народом, отже Поляки хотіли його принаймні таким представити, залякуючи Європу вічними повстаннями у Східній Галичині які нібито пропагує Уряд Петрушевича, видуманими переговорами нашого Уряду, будь з більшевиками, будь з Німцями і т. п.

Колиж тепер наша справа назріла і коли усі зах. держави

подібно і делегати Американської Нації будуть обговорюватися тільки економічні справи. Справа Східної Галичини буде предложена до по- лагодження Найвищої Раді. При обговорюванні цієї справи Найви- ша Рада допустить до голосу де- легатів Українців."

Карн за конскрипцію.

Дня 15. мая ц. р. відбулася пе- ред вищою комісією дисциплінар- ною при міністерстві справедли- вости в Варшаві розправа проти гром. В. З., старшого судового офіціала в Л. Гром В. З. випов- нив у конскрипційному аркуші ру рiku горожанство словами: «Східна Галичина» і за це вито- чено йому дисциплінарку та за- вішено в урядуванні. Львівська апеляція, по переведеній дисци- плінарній розправі засудила його на кару спенсіонування зі змен- шеними поборами. Проти цього вніс В. З. відклик до вищої ди-

ційній рамні, нечашно на- перешуканню кишень, хотіла об- різати йому бороду, а коли його жінка наробила крику, кинулися на неї і тяжко побили.

Це лиш початок!

Польська преса з Галичини доносить про призиваки збройного повстання в Галичині.

Понище подаємо коротку низку відомостей з польських часописей з Галичини, які вказують, що там починає клекотіти. Видно і там на- род приходиться поволи до пере- конання, що годі йому ждати на ласку конференції і конгресів і бе- реся сам своїми руками вирішувати свою долю.

Ідять те що ваварили...

"Іль. Курієр Цодз." подає зі Львова під датою 27. і 29. м. м. алярмуючі вістки про грізні наслід-

Замітна річ, що Гринька Роса (ко- зак галицької армії) польські жан- дарми приловили були вже два рази й посадили до тюрми в Бе- режанах, одначе його товариші викрали його обидва рази.

Нова фраза в нашій бороть- бі з Польщею.

В противенстві до вічних за- певнювань польських газет і по- літиків, що Уряд дра Петрушеви- ча веде з Відня акцію з метою викликання збройного повстання у Сх. Галичині, треба сконста- тувати, що він навпаки робив усе можливе, щоб до повстання не прийшло. Уряд, станувши на засаді, що Найнища Рада має нас з нашим ворогом розсудити,

ніями у Східній Галичині які не- бито пропагує Уряд Петрушеви- ча, видуманими переговорами на- шого Уряду, будь з білшевика- ми, будь з Німцями і т. п.

Колиж тепер наша справа наз- ріла і коли усі зах. держави прийшли до заключення, що Сх. Галичини не можна везати з Польщею, без небезпеки нової війни і захитаня європейського мира, та коли з другого боку По- лякам при допомозі Франції, Ру- мунії і Чехословаччини вдасться ще такі залякувати навіть Ан- глію, що вирішення справи Схід- ної Галичини не на часі, бо во- но довелоб до нової війни — то нашому урядові приходиться свою тактику змінити.

Дальше спинювання збройних протестів нашого населення в краю сьогодні не на часі. Наш край мусить дати зах. Європі до

— Кого не зарізали, не повісили, то пішов в світ за очі.

— І довго, таке трівати буде?

— Поки всіх панів не виженемо...

Іхали днями, ночуючи в степу, поки добрали ся до Дніпра.

Остап, побачивши таку велику ріку, не міг досить надивуватися: йому здава- лося, що стоїть уже над берегом моря.

— Се Дніпро Славути, — пояснював Карпо — перехрестись сину...

Добились нарешті на Січ. Про неї чував Остап багато від діда, й тепер перекопався, що воно справді так є, як дід говорив. Знайшов тут і ровесників, з якими скоро заприятелював. Тепер Кар- по звернув усю свою увагу на те, щоб О тапа навчити воєнного ремесла. Він вивчив його добре їздити на коні, ору- дувати шаблею, стріляти, плавати. На сю науку пішло три роки. Остап виріс, мов дуб, був відважний на всяку небезпеку. Його дуже всі полюбили.

За той час виходили ватаги козаків на Україну ляхів карати. Скликати до себе народ, збирали ватаги збройного люду, деколи вертали з великою доби- чєю, деколи знову не вертався ніхто. Котрий ватажок вернувся щасливо, його обірали знову. Такий найбільше міг біля себе згуртувати козаків, бо його шану- вали. До таких належав і Карпо Кожу- женко. Йому теж пощастило в кількох

таких походах. Через те й його сина Остапа всі любили.

Тому й не диво, що коли тепер Кар- по загадав виконати свій замісел і по- кінчити з паном Овруцьким, про якого цильно розпитував утікачів з Красно- ставців. Від них довідався, що жаден козацький загін не здужав узяти крас- ноставецького замка.

— А я його таки візьму! — сказав твердо Карпо... Дагодься, сину, на ве- лике діло.

Остап ходив не раз з козаками в по- хід на Крим, на панів. Перейняв усі хитрощі козацькі, а панів ненавидів від всього серця. Про своє панське поход- ження забув зовсім. Йому наче снилося, що пробував колись на пишньому пансь- кому замку серед росквітів. Не раз питав про се Карпа, та ніколи не почув іншої відповіді, як хіба: «колись про се діз- наснся, тепер памятай лиш, що ти козак... хіба цього тобі мало?»

А йому на стільки було цього мало, що хотів стати найславнішим козаком на всю Україну, таким, як був Сагай- дачний або Хмель. До козацтва приліг цілою душею. В панах бачив страшних ворогів, яких треба нищити. На Запо- рожжя приходили втікачі з від пансь- кого ярма. Вони розповідали про те, як народ мучиться, і се ще більше розпа- лювало його завзяття. Чував він багато

й про пана Овруцького, й не раз прига- дував Карпові, що й цього діавола по- ра-б уже на чергу оставити...

— Прийде й на його свій час, гово- рив Карпо...

Тому то Остап дуже зрадив, почувши про похід на красноставецький замок.

— Се в мене послідній поход, гово- рив Карпо Остапові. Не в одній був біді, а Господь хоронив мене, щоб я міг ще з паном Овруцьким порахуватися. Таке маю передчуття. Та коли сповню мою присягу, то не жаль мені буде вмрати, ляжу спочивати на землі, де й ролився

— Хіба-ж ти, тату, звідти будеш?

— А вже ж. Тому-то в мене з спм собакою не покінчене діло.

— А що він тобі зробив?

— Мого батька й маму звелів клями на смерть забити, а мене втопити, та добрий чоловік сховав мене в пору від панського гніву.

— Ну, коли так, то й мені з ним діло... От гаразд складається!

Не близько було з Січі до Красно- ставців, — та ще ватага Карпоза на- ладала дороги, обминаючи села, міста та панські замки, щоб прийти незаметно до Красноставців, поки доберуться до ліса. який Карпо знав дуже добре. В сім лісі вони сховались, мов на дні моря. Карпо вишукав якусь неприступну балку й тут багато ждали слухного часу.

IX.

У той час готовились на красноста- вецьким замку до великого свята.

Пану Овруцькому надокучило самітне життя серед сеї пустині, а при його ба- гацтві не тяжко було знайти дружину, хоч би з якого роду.

Пан Овруцький оженився з дочкою магната Потоцького в Бучачі й саме тепер мав вернутися до свого замку з гарною двадцятилітною жінкою.

Щоб сеї поворот випав славно й уро- чисто, пан Овруцький заповів величавій бенкет і запросив панів сусідів.

Він не пожалів нічого, щоб бенкет випав на славу його роду. Хотів пока- зати, що він не менший магнат, як і його тесть пан Потоцький.

Виїзджаючи на весіля, приказав служ- бі, щоб усе було приготовлено гаразд як личить магнатові щоб не усороми- тись перед панами. — Гостей запросив багато.

З усіх уездів зіздилися пани зі свої- ми почотами.

Пора здавалася спокійна, про козаків у тих сторонах не було чути.

Цілими днями приїздили до замку пан- ські карети й коляски різного рода й фор- ми, а за ними цілі валки возів, коней, служ- би й псів та збройного почуту двірських козаків.

(Далі буде.)

зрозуміння, що довше терпіти не думас, що коли не помагають паперові мольби, протести і ноти, то край готовий дати інші аргументи, більш переконуючі холоднокровних дипломатів Європи.

Наш урядовий орган «Український Прапор», констатує правду, що конференція в Генуї признала наші домагання слушними, але рівночасно дала нам до зрозуміння, що вона боїться вирішувати наше питання, — робить висновок, що не остається ніщо інше, тільки діло. Діло таке, яке приборкалоб холодну кров Європи і дало Європі відчуття, що на Сході мира не буде, як ми його не схочемо. Що й мир з Росією буде для Європи не дійсний, коли в Галичині будуть палахкотіти панські фільварки, полетять в повітрі панські залізничні мости, підуть атентати на польських катів, народ відмовиться однодушно від признавання влади наїздника і витворення в краю порожня безвластя і безвладдя.

Вперше орган нашого Уряду промовив слово, на котре народ чекав здавна, не розуміючи тайн політики, котра в останніх часах була єдиною зброєю ізольованого на еміграції нашого Уряду. А що на це слово народ чекав, доказують чисельні факти, які нотує сама польська преса. Іде в краю терор проти тих, що годяться платити польському розбишакови данину, летять в повітрі мости, падають вистріли на польських офіцерів, палахкотять фільварки.

І то саме в пору, коли Поляки роблять все можливе, щоб при сучасних міжнародних переговорах з Росією закріпити рижський договір, котрим призналося Польщі наш край і Волинь. Саме в пору, коли зах. Європа бореться за здобуття збуту своєї індустрії в Росії і на Україні і потребує безпечного природного і найкоротшого шляху перевозу через Галичину. Саме в пору, коли Франція носить з гадкою разом з Польщею і Румунією спробувати ще одного щастя війни на

наного їм польського ордеру „Polonia Restituta“ і не хотіли зрівнятися з іншими „кавалерами“, про котрих редакція „Газети Польської в Бразилії“ пише, що вони і їх заслуги є хіба відомі „дрібній жм'яці втаємничених“.

ЩЕ ПРО ПОЛЬСКУ „ВАЛЧНОСЦЬ“.

(Уривок з листа писаного до п. Василя Равлика в Прудентополи з села Жужеїля в Сокальщині).

„Яка була війна, то ми тай ніхто не зазнав такої біди як з Поляками. Як обступили наше село з машиновими гвєрами і канонами, не випустили нікого з села і запалили враз всі будинки. Будинки горіли, люде зпоміж куль і диму втікали, худоба одна горіла, а другу брали з собою. Дим вкрив село мати своєї дитини не бачила. На кім побачили чоботи або кожух, то здерли і пустили сього на мороз; кури, гуси, коні і рогатину забирали.

Були в нас Турки, Мадяри, Словаки, Босняки, Черкеси і козаки з Дону і з Сибіру, та вони того не робили, що Поляки котрих ми мали за своїх рідних. Кинулися на наше село і гірш звірини порізали людей. Івана Шмігельського і Семка Дмонізового взяли з хат, вивели за вітрак, на панські поля і там замучили обох. Семка ще живого покинули і мати і батько принесли його на ношах і він ще все розказав. У Степана Витовичевого ногу відрізали і в серце стрілили та вбили його на смерть. Параньку Фаргонову застрілили, Ковалиху коло цвинтаря також; Топорівського парубка і Цюприкового Гната закололи, а що людей покалічили, то й не зчислити. Такі то польські християне“.

Отсе автентичний лист, який можемо показати редакторам „Люду“, котрі пишуть, що польські насильства у Сх. Галичині це видумка.

Тільки одно село, а перед розбоями Ляхів в тім селі бліднуть злочини Івана Грізного. А що говорити про цілий край! Отсе „польська вольносьць“, рекомендують нам п. п. Пазаристи

ба буде ратувати Польщу, то Господь навіть день для неї продовжить, як то вже раз було в старім завітті і Польща мусить побідити.

Ось до чого доходить божевілля польської бути! Не знати, за які заслуги Господь полюбив так Польщу; чи за те, що Поляки повісили стільки католицьких священників, попалили і збещестили стільки божих храмів і повикидали з престолів Найсв. Тіло Христове, перевисшаючи своїм варварством всяких турків і татарів.

А нам здається, що колись Господь Бог спустить сірковий дощ на Польщу, бо вона нічим не різниться нині від Содоми враз із своїм більшевицьким „начельником“, що покумався з антихристом — Троцьким. Чого дай Боже, амінь.

Але і самі Поляки щось не вірять своїй асекурації, бо вважали за вказане заасекуроватися і в антихриста Троцького, вимушуючи від нього запоруку, що на випадок більшевицького уряду в Варшаві, Східна Галичина всеж таки буде належати до Польщі. І Богу свічка і чортови огарок...

З Бразилії.

Дня 24. VI. читав п. Карманський в салі „Нар. Дому“ в Прудентополи уривки з другої частини своєї повісти. Дохід з добровільних пожертвовань, призначений на допомогу україн. студентам на еміграції виносить 70\$000.

«Estado de S. Paulo» доносить про приїзд якогось представника України, генерала Волод. Бодник (очевидно революційного генерала, отже бувшого фельдвєбля). Пан „генерал“ приїздить очевидно від України Раковського і тому його національність дає багато до думання. Воєнті побачимо що це за птиця і з яким дарунком вона до нас прилітає.

Ходять вісти, що бувший президент Парани Др. Афонсо Камарго стає кандидатом на віце-

до Порто Альмейда, а звідси поїздом аж до Круз Машадо. Вже вночі прибули на місце, де люди враз з о. Ананевичом очікували. Достойний Гість прибув в товаристві Впр. о. Ігумена Маркіяна Шкірпана і Впр. о. Петра Процькова. На вступі до церкви привитали Іх Ексцеленцію діти німецькі довгим і гарним вершом-привітом і подали китицю цвітів. Самі Ексцеленція відправили молебен і короткими словами привитали усіх, запрошуючи на завтра. Відтак удались на вечеру і спочинок до ха и сусіда-Німця п. Петра П. Рокенбаха, котрий радо в своїм гарнім домі зладив гостину для Іх Ексц. Йому за се від всіх нас щира подяка.

Другого дня в п'ятницю був гарний мороз, який припинив наших людей так, що досить пізно зішлись до церкви. І знова як по інших кольоніях Митрополит до Сл. Божої слухали св. Сповідей, а по співаній Службі Божій проповідали. В своїй науці заохочували дуже до читання духовних книжок задля браку частого слухання живого слова божого.

Пополудни відвідали Іх Ексцеленція містечко віддалене від церкви 7 клм., де наші Українці плянують будувати гарну стилеву церкву. Тут зложили Іх Ексц. візиту шефови кольонії п. Коста Пінто.

Вернувши домів слухали Іх Ексцеленція враз з священниками св. Сповідей і доперва пізнім вечером удались на спочинок. На другий день в суботу по відправленю Служб Божих Іх Ексцеленція зі священниками відїхали з поворотом в товаристві численної кінноти з бразилійськими і українськими прапорами. По дорозі затримались Іх Ексцеленція на німецькій кольонії Конкордія, де привитали Іх Німці-католики у своїй гарній каплиці. Тут також попрощали Іх Ексцеленцію Українці, що товаришили їм кіннотою досі. Іменем всіх промовив п. Іван Присяжнюк. Дальша подорож відбулась щасливо, хоч і не малі були труднощі при переправі через ріку Ігвассу, яка по недавніх дощах

раха з Гбією заарештовано. Отже автентичний лист, який можемо показати редакторам „Людду“, котрі пишуть, що польські насильства у Сх. Галичині це видумка.

Тільки одно село, а перед розбоями Ляхів в тім селі бліднуть злочини Івана Грізного. А що говорити про цілий край! Отсе „польська вольносьць“, рекомендують нам падри Лазаристи навіть тут у Бразилії!

От повітря, глада, огня, війни і Польщі, сохрани нас Господи!

Що всі ці пляви параліжує „ірландська“ боротьба нашого народу в Галичині — річ ясна. Та нам годі оглядатися на це, чи ми робимо річ комусь приємну чи ні. Ми мусимо дати до пізнання усім — і нашим друзам і не друзам — що проти нашої волі, з поминенням нас, справжнього мира на Сході не буде. Це розуміє англійський прем'єр Лойд Джордж, італійський уряд і може ще дехто. Та вони ще й тепер дають себе насилувати тим, котрі цього не розуміють, або розуміти не хочуть. Отже треба дати це відчути і тим другим.

Наш Уряд виходить з стану резерви і вперше говорить своє слово: хочемо діл! І діла почалися...

І бразилійські Українці повинні зрозуміти вагу хвилі. Повинні зрозуміти, що починається нова доба Діоклеціанових переслідувань, терору, мук і жертв. І повинні зрозуміти, що сам край того перенести не в силі, що треба помочи йому хрест двигати. Позичка Нац. Оборони стоїть відкритою і тисячі ще є таких, що свого обов'язку не виповнили. З заложеними руками придивлятися, як гине в огні саможертва не вільно нікому!

Отсе повинні зрозуміти усі в цей грізний момент, коли жертва нашого народу догаряє останнім огнем.

II. Карманський.

З „вільної“ Польщі.

НЕ ХОТЯТЬ ПРИЙМАТИ ПОЛЬСЬКИХ ОРДЕРІВ.

Як доносить „Курер Поранни“ єпископ Кракова кн. Сапіга і ген. Розвадовські не приймили приз-

Отсе автентичний лист, який можемо показати редакторам „Людду“, котрі пишуть, що польські насильства у Сх. Галичині це видумка.

Тільки одно село, а перед розбоями Ляхів в тім селі бліднуть злочини Івана Грізного. А що говорити про цілий край! Отсе „польська вольносьць“, рекомендують нам падри Лазаристи навіть тут у Бразилії!

От повітря, глада, огня, війни і Польщі, сохрани нас Господи!

Що всі ці пляви параліжує „ірландська“ боротьба нашого народу в Галичині — річ ясна. Та нам годі оглядатися на це, чи ми робимо річ комусь приємну чи ні. Ми мусимо дати до пізнання усім — і нашим друзам і не друзам — що проти нашої волі, з поминенням нас, справжнього мира на Сході не буде. Це розуміє англійський прем'єр Лойд Джордж, італійський уряд і може ще дехто. Та вони ще й тепер дають себе насилувати тим, котрі цього не розуміють, або розуміти не хочуть. Отже треба дати це відчути і тим другим.

Наш Уряд виходить з стану резерви і вперше говорить своє слово: хочемо діл! І діла почалися...

І бразилійські Українці повинні зрозуміти вагу хвилі. Повинні зрозуміти, що починається нова доба Діоклеціанових переслідувань, терору, мук і жертв. І повинні зрозуміти, що сам край того перенести не в силі, що треба помочи йому хрест двигати. Позичка Нац. Оборони стоїть відкритою і тисячі ще є таких, що свого обов'язку не виповнили. З заложеними руками придивлятися, як гине в огні саможертва не вільно нікому!

Отсе повинні зрозуміти усі в цей грізний момент, коли жертва нашого народу догаряє останнім огнем.

II. Карманський.

З „вільної“ Польщі.

НЕ ХОТЯТЬ ПРИЙМАТИ ПОЛЬСЬКИХ ОРДЕРІВ.

Як доносить „Курер Поранни“ єпископ Кракова кн. Сапіга і ген. Розвадовські не приймили приз-

Отсе автентичний лист, який можемо показати редакторам „Людду“, котрі пишуть, що польські насильства у Сх. Галичині це видумка.

Тільки одно село, а перед розбоями Ляхів в тім селі бліднуть злочини Івана Грізного. А що говорити про цілий край! Отсе „польська вольносьць“, рекомендують нам падри Лазаристи навіть тут у Бразилії!

От повітря, глада, огня, війни і Польщі, сохрани нас Господи!

Що всі ці пляви параліжує „ірландська“ боротьба нашого народу в Галичині — річ ясна. Та нам годі оглядатися на це, чи ми робимо річ комусь приємну чи ні. Ми мусимо дати до пізнання усім — і нашим друзам і не друзам — що проти нашої волі, з поминенням нас, справжнього мира на Сході не буде. Це розуміє англійський прем'єр Лойд Джордж, італійський уряд і може ще дехто. Та вони ще й тепер дають себе насилувати тим, котрі цього не розуміють, або розуміти не хочуть. Отже треба дати це відчути і тим другим.

Наш Уряд виходить з стану резерви і вперше говорить своє слово: хочемо діл! І діла почалися...

І бразилійські Українці повинні зрозуміти вагу хвилі. Повинні зрозуміти, що починається нова доба Діоклеціанових переслідувань, терору, мук і жертв. І повинні зрозуміти, що сам край того перенести не в силі, що треба помочи йому хрест двигати. Позичка Нац. Оборони стоїть відкритою і тисячі ще є таких, що свого обов'язку не виповнили. З заложеними руками придивлятися, як гине в огні саможертва не вільно нікому!

Отсе повинні зрозуміти усі в цей грізний момент, коли жертва нашого народу догаряє останнім огнем.

Пан „генерал“...
но від України Раковського і тому його національність дає багато до думання. Воевти побачимо що це за птиця і з яким дарунком вона до нас прилітає.

Ходять вісти, що бувший президент Парани Др. Афонсо Камарго стане кандидатом на віцепрезидента Бразилії.

Ціни на переїзд з Бразилії до Європи стали. Навіть товариство Льюїс Бразилійський знижило свої давні ціни.

В дорозі між Ріо а Ніктерой почавсь топиться корабель „Quinta“. На покладі повстала метушня. Після послідних вістей вирагувались всі, але много заслабло.

В Ріо будеєсь гарний будинок парламенту.

Славна фірма німецька Крупп заміряє в Пельотас, в Ріо Гранде, виставити великий заклад сушення мяса.

В Ріо Гранде змінюють декотрі уступи своєї конституції,

Ексц. Митрополит в Круз Машадо.

Ся кольонія наймолодша зі всіх числить нині около 200 родин українських, коли всіх родин є тут понад 800. Переважно суть тут люди убогі, бо недавно осіл, тому їхня робота громадська ограничилась досі лише до збудовання невеличкої церковці і хатини для школи і для священика.

Про приїзд Іх Ексцеленції знали, однак у своїй біді чулись безрадними, та хоч убого випало ціле прийнятте Ексц. Митрополита, але було воно справді щире.

Щоб дістатись на кольонію Круз Машадо, мусіли Іх Ексц. відбути прикру дорогу з Порто Унійов яка вносить до 50 кл. Та Іх Ексцеленція з любови до своїх дітей піднялись радо труду. В четвер дня 14/5 пополудни виїхали Іх Е. з Порто Унійов моторовим човном

гарній каплиці. Тут також попрашали Іх Ексцеленцію Українці, що товаришили їм кіннотою досі. Іменем всіх промовив п. Іван Присяжнюк. Дальша подорож відбулась щасливо, хоч і не малі були трудноности при переправі через ріку Ігвассу, яка по недавних дощах збільшилась дуже і розляла води широко в улиці в Порті.

Щира подяка від всіх Українців в Круз Машадо для нашого Найдоросшого Пастиря, що такі трудно підняли, щоб нас відвідати й скріпити на душі. О. Я.

Оголошеня.

В Администрації „Праці“ мождістати КРІВАВА КНИГА т. I. і II. Перший том коштує 2\$, а другий 4\$. Хто купує сі книжки тим самим прилучаєсь до визволення Галицької України з ярмляцького. Спішіть тому з замовленням.

КУПУЙТЕ СВІЖЕ НАСІННЯ!

Коли хочете покласти кінець наріканням, що насіння не кільчаться а притім заощадити собі час і гроші, то купіть собі потрібного вам насіння у складі Михайла Іванкова. Він справджує з Європи що 6 місяців свіже, найлучшої якости насіння, як: капуста, бураків, моркви, і інші.

Панове Купці! Хочете набути доброго і свіжого насіння для своїх фрегейзів, а притім мати значний зиск, так приходіть сейчас, або пишіть по цінник на адресу: Miguel Iwankiw, Prudentopolis, Paraná. 24—34

ПОШУКУЮ свого брата Стефана Тимняк і сестер Марії, Пелагії і Ольги, родом з Глинян, які мають перебувати в Парані. По смерті родичів мали замешкати на кольонії Санта Барбара, біля Пальмейри. Если живуть, то нехай зголосяться або до Ред. „Праці“, або до Івана Тимняк — **Itana, Saskatchewan, Canada.** 24—8

Dr. ROMULO CARDILLO

Clinica medica e cirurgica

Лічить недуги мужчин і женщин та витрешні як і зощадити. Писати на адресу: 6—11 г. л. Ред. „Праці“ мешкає при улиці Dr. Vicente Mascado.

61)

Нівава книга

МАТЕРІАЛИ ДО ПОЛЬСЬКОЇ ІНВАЗІЇ НА УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ 1918/1919 РОКУ.

(Дальше).

А вжеж правдиво помічиною для цілого українського учительства середніх і народних шкіл є обіжник з дня 3 мая 1919 ч. 143, який установлює в кожному місці комісію з трьох. Поляків, яких завданням являється всіх учителів поділити на три групи, а то: до групи а) мають належати ті учителі, що не складали приречення українській владі (отже майже самі Поляки), до групи б) ті, що складали приречення українській владі (отже майже всі Українці, Жиди і частина Поляків); учителі із цієї групи, щоби могли одержати назад своє становище мусять оправдатися перед Комісією з того, що зложили приречення, заявити жаль, відкликати зложений Українцям обіт і заявити готовість зложити присягу вірності; групи в) має комісія зачислити тих, які на її посил відносилися ворожо до польської народності і ізаа цього належить їх цілком усунути із занимаючої посади! Так одже не сама шкільна власть, але потворена їю шовіністичні польські комісії мають бути судьями українських директорів, професорів і учителів! Ціль ясна: знищити українське учительство, упокорити його перед польською мафією, вбити в ньому почуття власної гідности.

Українську мову усунули Поляки з усіх урядів державних і автономічних і завели всюди польську мову як урядову, та намагаються завести її навіть в громадських урядах в чисто українських громадах. Польські окупаційні влади відносяться до українських (греко-кат.) парохіяльних урядів лише в польській мові і жадають польських відповідей; радоби знасилувати українських священників, щоби вони урядували по польськи. Всі урядові оповістки, чи повідомлення виходять майже виключно лише в польській мові; природні права української більшости, яка в 75% замещує Східну Галичину і польської мози дуже часто не знає, зовсім нехтується. Слово «Українець» в Полякам так нещастливо, що не дозволяють його в слові ні в нісьмі вживати і приневолюють послугувати

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП Костя Одрецького В АНТОНІО РЕБОУСАС — ПАРАНА.

Один з найбільших і найстарших склепів в цілім муніципію Іраті.

Продаю товари різнородні — яких справді хто забажає — фазонда; залізо; знаряди домашні, кухонні, і усе, що потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

НАПИТКИ РІЖНОРОДНІ. — СКУПОВУЮ ГЕРВУ.

На складі: кава, цукор, усі споживчі товари. Капелюхи, стрільні артикули, окраси зі золота як: брошки, перстені, ланцюжки до годинників і т. д.

Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.

Konstantino Odreckyі.
Antonio Rebouças — Paraná.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА ЛІНІЯ ЕСПЕРАНСА — ПРУДЕНТОПОЛІС

Поручаємо наш ново-отворений склеп, в котрім мож набути всего — добре і тане. Маємо всякі матерії, капелюхи, убраня готові, пали парасолі, як також всякого рода залізя.

Продаємо сіль, муку, каву в зернятах і мелену і все, що тільки забажаєте.

Ціни умірновані і продається все танше як у інших торговлях.

Купуємо, герву, мід, виск, масло і прочі продукта кольоніяльні.

Памятайте, що вже раз треба поняти сей великий клич: „СВІЙ ДО СВОГО!“

З глибоким поважанем
Семчишин — Опушкевич & Спілка

Українці, котрі суть на листах військових, а раді-би себе звільнити від війська повинні задалегіть виробити звільнене. Час на се виходить до 15. листопада. З тими рекрементами удавайтеся до п. В. Лопатюка Сей чоловік вже много увільнив, то і тепер увільнить. Представте свої причини, та не відкладайте. Ідіть до Українця бб нині клич: „Свій до свого з всіми потребами!“

Др. Мирослав Шеліговский

ЛІКАР І ОПЕРАТОР
CURITYBA
Rua S. Francisco № 25

Бувший асистент клінік європейських.

Лічить після найновішої системи. Виконує всякі операції хірургічні.
Посторонних слабих приймає на ліченя і побут у своїй клініці. Лічить лучами «Roentgen». Посідає власну лабораторію до оглядин хемічних і мікроскопових, та всяких інших оглядин крові в слабостях внутренних.
Порада устно і лисовно. — Мож розмовитись по українськи.

НАЙБІЛЬШИЙ СКЛЕП ВАСИЛЯ ВОИТОВИЧА у Прудентополі

Містить усякі найпотрібніші знаряди господарські — рільничі, як також різного рода матерії, від найтанших до найдорожших: касеміри, чисто вовняні пали, готові убраня, коци, полоттва, хустки, стяжки, капелюхи соломяні нитки до шиття, вишивання і ручних робіт, зимові шалі, перфуми, перфумоване мило, скло, начиня кухонне, залізо, машини до шиття, порох, шріт, фугети, славна паста «фаворіта», шнурівки, книжки, та прибори шкільні.

Напитки краєві і заграничні.

На складі завжди: хміль, олій до ф. рб. свічки стеаринові, а подостатком муки найліпших марок, соли меленої, грубої і рефінованої столової, нафта, тютюн, рчж, цукор, фарина кукурузяна і манль жова.

СКЛЕП НИКИТИ ДОНЯКА в місті Іраті

є знаний усім, так в Іраті як і з подальших околиць зі свого великого склепу, який отворив еще в р. 1908 у великім мурованім домі враз з приютом для подорожуючих до Прудентополя і звідтам до Іраті. Кождий, хто заїде у його дім, знайде вигідну обслугу, як також зможе набути у склепі усе, що йому потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

Купую герву-мате і інші цю одутка хліборобські.

В разі потреби винаймаєсь власна фіра до Прудентополя і кольній Іраті.

В. Кун і Син.

Іпіранга — Гважуїра — Парана

Поручаю мій склеп при фабриці кані флашкових, купую всякі провукта кані ві, продаж гуртовна і деталічна.

W. Kuhn & Filho.
Guajuvira Paraná

Теодора Шнира

ПЕРША І НАЙСТАРША ТОРГОВЛЯ В АНТОНІО ОЛІНІУ

посідає на складі все, що входить в т. з. Seccos e Molhados а іменно: різнородної якості полотна, фазенти і армаріньос, хустки, коци, капелюхи, касеміри, готові убраня, начиня кухоні, рільничі знаряди, всілякі обува так для муштин як для жіщин, різні річи з римарських і ковальських виробів. Має також все на складі найліпшої марки, муку, каву, цукор, сіль, перець, нафту, сірники і преріжна всячина.

Ріжні напитки, почавши від таной, але міцної мов оковита, горівки, а скінчивши на дорогих винах. — Купую все і продаю все. — Ціни як найдешевші. Українці з А. Олінто памятайте на клич: „Свій до свого“ і Тому не оминайте свого котрий нераз з Вами ділав добре і эле і не в однім помагав.

ALFREDO SCHNYER
Estação de Curitiba
col. Antonio Olynto.

Федір Шнайдер

— в Портон —

подає до відтома пп. Кольоністів, що його

ФІЛБРИКА ОЛІУ

купує насіне лєну і конопель. як також прядиво льяне і конопельне. Одно кильо насіня є лєну платить по 400 рейсів; насіне конопель по 500 рейсів. Прядиво чисте 1 кильо 1\$300 і більше.

Пишіть:
Theodor Schneider
Portão Paraná

Або через посередництво Григорія Тадри — Портон.

ників, щоб вони урядові повідомлення виходять майже виключно лише в польській мові; природні права української більшості, яка в 75% замешкує Східну Галичину і польської мови дуже часто не знає, зовсім нехтується. Слово «Українець» є Полякам так ненавистне, що не позваляють його в слові ні в письмі вживати і приневолюють послужуватися виключно лише терміном «Руський, або Русин». Ба навіть українська азбука їх разить і тому в місце кирилиці намагаються увести насильно латинку. Доказів упослідження і нехтування української мови маємо цілі сотки. Крило панни перемиської кашітули о. Др. Богачевський, візваний Поляками до переслухання, почав в Перемишлі в старостві зізнавати по українськи. Тоді коміс р Староства заборонив йому говорити по українськи, називаючи українську мову «свинською». Коли о. Богачевський зборонувався видати виказ уродженець по польськи, а хотів видати його в українській мові, польські власти арештували його і відставили до табору в Домбе, де кілька місяців пересидів як інтернований.

Те саме зроблено з Паньковським, сином священика, коли він зізнавав по українськи. Начальника громади з решетою польські легіоністи за зізнавання в українській мові, пробіли багнетом Цих, що говорять по українськи на вулицях або в публичних локалях Поляки в безличний спосіб наступають, зневажають словно, а в дуже многих випадках польські легіоністи побивали на вулиці Українців за те лише, що вони говорили між собою в своїй рідній мові.
(Далі буде)

НАЙЛУЧШЕ ПИВО
ВИРОБЛЯЄ

Cervejaria
„Cruzeiro“

Подась до відома, що
купуєсь також ячмінь.

Curitiba — Paraná c. p. 180

не мило, скло, начинє кухонне, залізо, машини до шиття, порох, шріт, фугети, славна паста «фаворита», шнурівки, книжки, та прибори шкільні.

Напитки краєві і заграничні.

На складі завжди: хміль, олій до фибр, свічки стеаринові, а подостатком муки найліпших марок, соли меленої, грубої і рефінованої столової, нафта, тютюн, риж, цукор, farina кукурузяна і мандькова, фасоля, кава палена і зернятами, чай з Індій.

Скуповую на більшу скалю герву і инші продукта кольонійні.

Wasilio Waitovycz

Prudentopolis Paraná

BEVAM AS CERVEJAS
da

ATLANTICA

CAIXA
POSTAL
246.

TELEPHONE
454.

Atlantica

Luzilana

Curitiba — Porter

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ ПРОДУКТА
ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А. (ул.
Ігвассу — Куритиба)???

ПИВА

ЯСНІ: Атлантика, Люзитяка, Гамбург,
Куритибана, Паранаєсе; ТЕМНІ:
Мюнхен, Кульмбах, Демократа, Портер.

НАПИТКИ:

Атланта, Більц, Вода Столова, Женжі
брез ГАЗОЗИ: з Цитрини, Абакаші, Ма-
лиц, Помаранч, Содова вода.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду
скількість ячменю і платимо найлучші
ціни! Роздаємо також насіне ячменю
за контрактом і продаємо вибиране
насіне ячменю.

Сухі дріжджі Атлантики є найлучші і
економічні.

Одинокий склад нашої пивоварні у
Прудентополя в домі л. М. Козловського.

машинного і рільничого.

Купую герву-мате і инші продукти
хліборобські.

В разі потреби винаймаєсь власна фі-
ра до Прудентополя і кольонії Іраті.

Пишіть:

Theodor Schneider
Portão Paraná

Або через посередництво Григорія Та-
дри — Портон.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА

ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ

ІРАТІ — ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усім Українцям в Іраті і подальших околиць товари нашого
склепу, який є завжди заосмотрений в ріжнородні фазенди, Seccos e Molhados,
залізя, начинє кухонне і прочі знаряди рільничі.

СКУПОВУЄМО ГЕРВУ, ВІСК, МІД, і инші продукта кольоніяльні.

Випродаж гуртовна і деталічна.

Для пп. Каросників кукурузи і січки не брак!

ODRECKYI & KOZAKEVYCH

Iraty —:— Адреса телеграфічна „Kozak“ —:— Paraná

Одинока українська фабрика цукорків
ІВАНА КУТНОГО

CURITYBA — MARTINS AFFONSO № 6.

Виробляє ріжнородні цукорки ріжного смаку і зовнішньої
форми.

Досі у Парані не було української фабрики цукорків а коли она
існує від двох місяців спішіть з замовленнями. По цукорки пішіть і
голосітьєся до ІВАНА КУТНОГО в Куритибі.

CASA „DNISTER“

НАЙБІЛЬШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП В УНІЙОВ ДА ВІКТОРІЯ,
ІВАНА КУЧМИ

Маємо на складі ріжнородні товари, як: фазенда, армаріньо — начинє,
кухонне, напитки краєві і заграничні, залізо і всякі продукта споживчі.

Також виконуємо кравецьку роботу після замовлень.

ЦНИ НАЙПРИСТУПНІЙШІ.

Українці! Попирайте завжди лиш своїх!

CASA „DNISTER“
de João Kutchma

Rua Viduconde e Nacar — União da Victoria — Paraná

Печатня оо. Василіян в Прудентополя